

Feest in Oldenzaal

In dit pakket gaan leerlingen aan de slag met de feesten in Oldenzaal. Waarom feesten we? Hoe feesten we? Leerlingen maken kennis met de verhalen, symbolen, eetgewoontes, liedjes, afbeeldingen en spelletjes die horen bij deze feesten. Ze ontdekken dat het hele jaar door feesten worden gevierd en onderzoeken de ontstaansgeschiedenis ervan. We maken er een educatief feestje van!

Voor groep 5 en 6

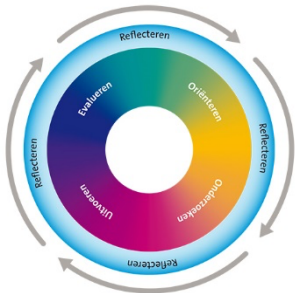
Korte samenvatting

Het erfgoed dat centraal staat in deze lessen is bijzonder omdat de feesten ons iets vertellen over het leven en tradities in Oldenzaal. Ieder feest is speciaal en sommige feesten vieren we al eeuwenlang

In les 1 wordt de voorkennis van de leerling geactiveerd. Door middel van verschillende activiteiten inventariseren de leerlingen welke feesten ze kennen

In les 2 wordt het spel 'aan tafel' gespeeld waarbij de leerlingen allemaal een doos pakken die een bepaald feest vertegenwoordigen. Leerlingen presenteren vervolgens aan de rest van de klas.

In les 3 gaan de leerlingen naar museum De Pelgrim waar ze kennis maken met de (feest)collectie van het museum.

De workshop bevat de 4 verschillende fases gericht op het creatief proces van de leerlingen.

Fase 1: oriënteren

Fase 2: onderzoeken

Fase 3: uitvoeren

Fase 4: evalueren

[Waarbij fase 1 voorafgaand aan de activiteit in de klas plaatsvindt *niet altijd zo*]

Benodigdheden:	Deze lesbrief, rad met 12 feesten*, leskisten met 12 cadeaudozen, opdrachtkaarten, achtergrondinformatie over feesten, placemats, voorleesboek 'op een dag...' van Arend van Dam en Alex de Wolf
Les duur:	60 minuten
Vorbereiding:	Activiteiten doornemen, voldoende werkbladen uitprinten, informatie over het thema lezen
Kerdoelen:	54, 55 en 56
Leerdoelen:	De leerlingen: leren feesten benoemen die in Oldenzaal door het jaar heen worden gevierd. Kunnen aangeven dat de feesten die we nu vieren vaak al heel lang bestaan. Maken kennis met de verhalen, symbolen, eetgewoontes, liedjes, afbeeldingen en spelletjes van de verschillende feesten. Kunnen voor een feest in Oldenzaal aan een ander vertellen wat dit betekent voor zichzelf.

*Bij dit pakket hoort een draairad. Het rad lijkt op een rad van fortuin waaraan gedraaid kan worden. Op het rad zijn 12 feesten afgebeeld.

De 12 feesten zijn:

Oud & Nieuw
 Carnaval
 Vasten-ramadan
 Palmpasen-paasvuren
 Dauwtrappen-Hemelvaart
 Naamdag Plechelmus (14 juli)
 Kermis
 Dierendag
 Sint Maarten
 Sinterklaas
 Midwinterhoornfeest-Adventtijd
 Kerst-geboortedag-kroamschudden.

Bij ieder feest hoort een cadeaudoos met daarin een uitleg van het feest, een bijbehorend liedje, een gerecht, een voorleesverhaal of een afbeelding.

LES 1: INTRODUCTIE

Bij dit pakket hoort een draairad. Het rad lijkt op een rad van fortuin waaraan gedraaid kan worden. Op het rad zijn 12 feesten afgebeeld.

Tijd voor Feest! (draaien aan het rad) (30 minuten)

U kunt zelf beslissen hoe u deze activiteit inricht. U kunt de activiteit klassikaal starten. Daarna kunt u beslissen of u met de leerlingen een aantal feesten klassikaal behandelt (evt. splitst u het op in meerdere lesactiviteiten) of dat leerlingen in groepjes aan de 12 feesten werken. Bij deze lesbrief kunt u achtergrondinformatie over de verschillende feesten en tradities in de bijlage vinden. Deze informatie zit ook in de leskist.

- *Herhaal met de leerlingen de onderdelen van een jaar. Welke maanden kennen ze? Welke seizoenen? In welke maand zijn ze jarig?*
- *Draai aan het rad. Op welk feest staat het rad stil? Pak de juiste cadeaudoos erbij en ga daarmee aan de slag. Open de doos met de leerlingen. Wat zit er in?*
- *Aan het rad kan een aantal keren gedraaid worden. Afhankelijk van de beschikbare tijd bepaalt u hoe vaak aan het rad wordt gedraaid en welke activiteiten worden uitgevoerd. Is een feest net actueel (kermis in de stad) dan kan het rad daarop gelijk worden gezet.*

Lievelingsfeest (15 minuten)

Inventariseer met de leerlingen welke feesten zij kennen. Laat de leerlingen in tweetallen elkaar bevragen: Wat is hun lievelingsfeest? Waarom? Vraag de leerlingen voor de volgende lesactiviteit een foto mee te brengen van zichzelf tijdens één van de feesten.

Maak je eigen feestmuts (30 minuten)

De leerlingen mogen met knutselpullen zelf een feestmuts maken. Leerlingen gebruiken geen kant-en-klare voorbeelden, maar maken een unieke muts naar eigen ontwerp. Laat ze experimenteren met vorm en materialen. Deze feestmuts kunnen de leerlingen opzetten en meenemen naar het Museum de Pelgrim.

Verdeel de leerlingen nu alvast in 12 groepjes voor de volgende activiteit. Ieder groepje gaat de tafel dekken voor een feest. Laat leerlingen van thuis foto's van zichzelf of voorwerpen meenemen die bij het feest horen van hun groepje. Draai aan het rad voor het maken van de groepjes.

LES 2: BELEVEN (60 MINUTEN)

Bij dit pakket horen placemats voorbedrukt met tafelschikking. Deze kun je eventueel ook zelf afdrukken, bij voorkeur op A3-formaat. Deze kunnen de leerlingen inkleuren. Je kunt één lange tafel maken of 2 eettafels als dat beter past in de klas. Op de placemats staan ronde eetborden afgebeeld. Ieder bord vertegenwoordigt een feest. In de klas wordt de tafel gedekt met deze placemats. In de bijbehorende cadeaudozen zitten voorwerpen en afbeeldingen die bij de borden kunnen worden geplaatst.

Activiteit 1: Spel 'aan tafel'

Verdeel de klas in groepjes. Elk groepje pakt een doos uit de koffer die hoort bij een feest. Dek de tafels met de placemats en de spullen uit de koffer. Deel bij iedere doos ook een opdrachtkaart uit. Het groepje beantwoordt de vragen en presenteert de antwoorden later voor de klas.

Breid deze activiteit verder uit zoals je dat wilt. Bij tafeldekken hoort ook: het zingen van liedjes, het maken en eten van gerechten en het luisteren naar verhalen. Door het eten, zingen, verhalen luisteren, voorwerpen aanraken, afbeeldingen bekijken worden alle zintuigen gebruikt: kijken, voelen, proeven, ruiken en horen. Als ze iets niet kunnen vinden mogen de kinderen altijd Antonius aanroepen:

"Heilige Antonius, lieve sint zorg dat ik mijn ... vind."

Nabespreken spel

Wat hebben de leerlingen geleerd over hun eigen feest? Wat hebben ze geleerd over andere feesten? Wat was nieuw? Welk feest bekijken ze nu met andere ogen? Welk feest vierden ze tot nu toe nog niet maar vinden ze nu wel leuk om te gaan vieren? De tafels kunnen eventueel gedekt blijven, zodat de groepjes naar elkaars spulletjes kunnen kijken.

Activiteit 2: Voorbereiding bezoek aan museum De Pelgrim

Bespreek wat je van de leerlingen verwacht bij de volgende activiteit. Leerlingen mogen hun eigen creatie van de feestmuts meenemen naar het museum.

Les 3: Reflectie

Met deze activiteiten wordt teruggeblikt op wat er is beleefd en geleerd over de feesten en kunnen de leerlingen de feesten herkennen van de vorige twee lesactiviteiten. De activiteiten worden uitgevoerd door medewerkers van het museum.

1. Ontvangst en welkom

2. Groepen

De klas wordt in vier groepen van 6 leerlingen verdeeld en werken aan verschillende opdrachten in en rond het museum. De leerlingen maken kennis met de (feest)collectie van het museum. Wat herkennen ze? De leerlingen krijgen een korte rondleiding bij de actuele tentoonstelling en krijgen een gerichte (speur)opdracht.

3. Afsluiting

Ter afsluiting wordt nog een feestlied gezongen.

Bijlage 1: Achtergrondinformatie

In dit document met achtergrond informatie kun je alle wetenswaardigheden en feiten omtrent de feesten in Oldenzaal vinden. Deze informatie is bedoeld voor de leerkracht! Je kunt dit gebruiken om zelf meer te weten te komen over de geschiedenis van deze feesten en dit te kunnen uitleggen aan de leerlingen.

Inhoud koffer en materialen bij Feest!

- 12 dozen/cadeaus met inhoud, inclusief vragen en opdrachten.
- 12 enveloppen met geschiedenis.
- Een inleiding
- Een rad
- Een schildersezal
- Twee tafelkleden met een afbeelding erop van een gedekte tafel, 2 x 6 borden.

Wetenswaardigheden

- Feesten horen bij het leven, feesten zijn een oeroude traditie.
- We vieren onze verjaardag elk jaar op de dag dat je geboren werd, elk jaar word je weer een jaar ouder. Er komen steeds meer kaarsjes op de taart.
- We vieren ook o.a. Sinterklaas, Kerst, Oud en Nieuw, Carnaval, en Pasen.
- En al die feesten, en tradities hebben betekenis. Ze komen ergens vandaan. Maar waar vandaan? Hoe is dat ontstaan? Daar is toch ooit iemand mee begonnen? Maar wie is er mee begonnen en waarom? Dat is soms moeilijk te zeggen. Er zijn zoveel verhalen en er zijn ook al zoveel jaren verstreken. Sommige feesten zijn uit een ratjetoe van verschillende verhalen voortgekomen en uit verschillende geloven ontstaan. Er zijn bijvoorbeeld naamdagen, dat is om overleden mensen te eren, mensen die iets goeds hebben gedaan, lang, erg lang geleden. Sint-Maarten is zo'n feestdag.
- Ooit lang geleden, rond de Midwinter-Zonnewende, waar we nu kerst, oud en nieuw en drie koningen vieren; was er al een feest dat het Joelfeest heette. Er werd veel gegeten, gedronken en er werden vuren ontstoken om de boze geesten weg te jagen. Het was ook een offerfeest om de goede geesten en goden gunstig te stemmen. Men deed ook speciale ingrediënten in het eten, speciale specerijen, zoals kummel, nootmuskaat, kaneel. Dat zou de mensen geluk en gezondheid brengen.
- Elk feest heeft met afscheid te maken en met opnieuw beginnen. Boze geesten verjagen, opruimen en schoonmaken. Nieuwe ronde nieuwe kansen, met de wetenschap dat je kunt leren van de geschiedenis en met het in ere houden van een persoon, met het in stand houden van geloof en traditie.
- Misschien heeft jouw familie ook wel een traditie, een familietraditie? Misschien vind je het leuk om hierover te vertellen of om dit te tekenen? Ik ken een familietraditie waar in elk jaar, zodra een familielid in de lente het eerste vlindertje zag, er taart werd gehaald of gebakken. Dat werd gevierd.

- Bij feest hoort lekker eten, drinken, zingen, en leuke of gekke kleding. We gaan eerst schoonmaken, inkopen doen, en het huis versieren. Dan zijn we klaar voor het feest, en het allerbelangrijkste is dat je samen viert met familie en vrienden, je dierbaren. Of je gaat naar een groot stads- of dorpsfeest waar je andere mensen kunt ontmoeten.
- Feest vieren doe je samen en dat is door de eeuwen heen nooit veranderd!

Oud en nieuw

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Oliebollenrecept
- Klok op twaalf uur
- Champagneglas en verschillende items van karton
- Kniepertjesrecept
- Verschillende foto's

Wetenswaardigheden over Oud en Nieuw in Oldenzaal

- Oud en nieuw wordt bij ons gevierd wanneer het oude jaar ophoudt en het nieuwe jaar begint. Dit is in de nacht van 31 december op 1 januari. Buiten is het koud en guur maar de feesten van december brengen licht en warmte. Het oudejaarsfeest begint al over dag met het bakken van oliebollen en appelflappen.
- Het oliebollen bakken is een heel oude traditie. Als vroeger al het eten op was, was er meestal nog wel meel en vet waarvan je een oliekoek kon bakken. Die was heel voedzaam voor je lichaam zodat je beter tegen de winterkou kon. Men gaf ze vroeger ook aan de armen om ze een gelukkig Nieuwjaar te wensen.
- Ook kniepertjes werden gebakken, dit zijn kleine platte wafeltjes gebakken in een wafelijzer (zie foto). Dit bakten de mensen om ze te verkopen, zo konden ze iets bijverdienen voor het nieuwe jaar. De kniepertjes worden nog steeds gegeten, nu worden ze ook in de fabriek gemaakt. Er zijn platte wafeltjes die worden gegeten in Drenthe en er zijn opgerolde wafeltjes en die eten we in Twente. Plat betekent dat het jaar is afgelopen en opgerold dat het jaar nog moet beginnen. Een opgerold wafeltje staat ook symbool voor een baby in de windselen, een nieuw begin. De gerolde kniepertjes worden ook nieuwjaarsrolletjes genoemd, en worden nu overal gegeten, en je kunt er slagroom in spuiten. Dat maakt het extra lekker.
- Op oudejaarsdag neem je afscheid van het afgelopen jaar en dat doe je samen met vrienden of familie. Dan kun je gezamenlijk terugkijken op alles wat er dat jaar gebeurd is. Het nieuwe jaar ga je in met goede voornemens. Bijvoorbeeld dat je meer boswandelingen wilt maken en dat je nog liever bent voor je familie.
- Om het oude jaar en de boze geesten weg te knallen is er in de nacht om 12 uur vuur werk, en dan wens je elkaar een heel goed nieuw jaar. Er wordt eerst afgeteld, de laatste seconden van het oude jaar, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, GELUKKIG NIEUWJAAR! Dan wordt er geproost, gejuicht en gekust, buiten begint men het vuurwerk aan te steken en dan eet je nog een oliebol, en misschien is dat na zo'n bonte avond net iets teveel.
- Met oud en nieuw mag je nog even uit je dak gaan voordat je met je goede voornemens begint.

Palmpasen en paasvuur

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Foto Palmpasenoftocht jaren 50
- Beeldje laatste avondmaal
- Tekst Palmpasenlied
- Ei van hout
- MiniTV met de kruisgang
- Beeldje Pièta
- Foto paasvuur

Wetenswaardigheden over Palmpasen en Paasvuur in Oldenzaal

- De Palmpasenoftocht is op de zondag voor Pasen. Deze herinnert ons aan de intocht van Jezus in Jeruzalem. Er werd voor hem gejuicht en gezwaaid met palmtakken, net zoals wij met vlaggetjes voor de Koning zwaaien. Er wordt voor de oftocht een speciale palmpasestok gemaakt.
- De palmpasestok vertelt het verhaal van de laatste week van het leven van Jezus. Bovenop de stok zit een haantje van brood versierd met een buxustak. Er zitten onder andere een slinger van 30 krenten aan en twaalf noten. Met deze versierde palmpasestok loop je in een oftocht met andere kinderen door de stad en rond de kerk. En iedereen gaat prachtig zingen.
- Hoewel Jezus aan heel veel mensen les gaf, had hij twaalf leerlingen die erg dicht bij hem stonden. Die noemen we de twaalf apostelen. Met hen at Jezus samen het laatste avondmaal. Daarom hangen er ook twaalf noten aan de stok. Jezus zei dat zijn vriend Pertrus hem zou verraden voordat de haan driemaal kraaide, daar verwijst het haantje naar. En Judas kreeg 30 zilverstukken om Jezus te verraden, vandaar dat er 30 krenten aan de stok hangen. Jezus werd gekruisigd en de Bijbel zegt dat hij met Pasen weer uit de dood is opgestaan.
- Eieren zie je ook veel met Pasen, omdat er nieuw leven komt in de lente. Die worden verstopt door de paashaas. Volgens een oud verhaal was er een vruchtbaarheidsgodin, Eastr, die zich alleen maar vertoonde als haas tijdens de lente. Pasen is een lentefeest.
- Het aansteken van een paasvuur gebeurt al vele honderden jaren.
- Een oud verhaal zegt dat dit vuur is gewijd aan de godin Eastr. Het gebeurt altijd op eerste Paasdag. Het is een oud ritueel. Bekend zijn de Twentse paasvuren, omdat het er zoveel zijn, en zo dicht bij elkaar. (Boakebraandn). Er wordt van tevoren overal hout ingezameld en hier wordt een hele grote bult van gebouwd. In de avond steekt men het vuur aan. Vele mensen komen kijken. Er zijn ook plaatsen waar ze lopen in een oftocht met fakkels in hun handen op weg naar de houtstapel, degene die voorop loopt steekt het vuur aan. Dit is heel mooi om te zien.
- Een ander verhaal zegt dat het paasvuur ooit een voorjaars schoonmaak was, de kinderen haalden bij de boeren oud hout en oude pruttel op om te verbranden, bij het ophalen werd er gezongen. Een schoonmaakritueel, het begin van de lente en het wegjagen van boze geesten.

Sinterklaas

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Jute zak met chocolademunten
- Oud boekje van Gulia Palthe
- Schoen met wortel
- Klomp
- Verlanglijstje
- Speculaas recept
- speculaasplank
- Liedjesboek
- Sneeuwbol met Sint en Piet
- Magneet Sint Nicolaas van vroeger
- Tol, ouderwets speelgoed

Wetenswaardigheden over Sinterklaas in Oldenzaal

- Sinterklaas wordt gevierd op 5 december, een dag voor zijn naamdag. Het Sinterklaas feest word in verschillende landen op verschillende manieren gevierd.
- Het Sinterklaasfeest bestaat al meer dan 700 jaar.
- Hij woonde in Myra, Turkije in de derde eeuw. Hij beschermde de kinderen en ook zeelieden, en wordt ook wel de Goedheiligman genoemd. Hij werd heilig verklaard vanwege zijn vele goede daden. Zijn naam was eigenlijk Nicolaas van Myra, en hij was bisschop. Dat kun je nog steeds zien aan zijn kleding. Hij draagt bijvoorbeeld een grote bisschopsring. Ook heeft hij een groot boek bij zich waarin de namen van alle kinderen staan en hoe ze zich hebben gedragen, en wat hun cadeauwensen zijn.
- Heel lang geleden gaf Sinterklaas eten en kleding waaronder schoenen aan arme kinderen. Vele jaren later stopte hij geld in schoenen, nu zijn dat vaak munten van chocola en kadootjes.
- Vroeger zette je je schoen in de kerk en kreeg je er lekkers in, tegenwoordig zet je je schoen thuis. Daar stop je een wortel in voor het paard van Sinterklaas met een mooie tekening en je verlanglijstje, daarbij zing je een liedje voor hem. Omdat Sinterklaas zo druk is wordt hij geholpen door Pieten.
- Weet je wat ook nog leuk is om te vertellen? Als iemand heel vroeger verliefd op iemand anders was dan gaf je diegene een pop van speculaas.
- Sinterklaas komt in Oldenzaal altijd in November aan op het station. Honderden kinderen wachten hem dan op en begeleiden hem naar de markt!

Advent en Midwinterhoorn

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Liedje advent, in het deksel van de doos
- 4 kaarsen/adventskrans
- Adventskalender
- midwinterhoorntje
- folder
- foto's
- <http://www.midwinterhoornoldenzaal.nl/>

Wetenswaardigheden Advent/Midwinterhoorn in Oldenzaal

- Het midwinterhoornblazen is een heel oude traditie die 100 jaar geleden in Twente nieuw leven is ingeblazen. De midwinterhoorn wordt met de hand gemaakt van een kromme stam van een speciale boomsoort. Ieder dorp in de streek had een eigen melodie. De hoorn kun je boven een waterput houden als je er op blaast, dan klinkt het geluid heel ver.
- De midwinterhoorn werd ook als communicatiemiddel gebruikt; hij werd gebruikt om de boeren bij elkaar te roepen in de tijd dat er nog geen telefoons waren. Hij werd ook gebruikt om smokkelaars te waarschuwen voor de politie.
- Het hoornblazen is al duizenden jaren oud, het werd gedaan op de joelfeesten met een ossenhoorn. Het hielp de God Wodan om de wolf Fenrir te verjagen. Die wilde de zon opeten en dan zou het nooit meer licht worden.
- Het midwinterhoornblazen in Twente begint met de eerste zondag van advent, 'anbloazen'. Het duurt tot 6 januari oftewel 3 koningen.
- In Oldenzaal hebben wij een vereniging "de Mirrewinterhoornbloazers Oln'zel"
- Het woord advent komt van adventus, dit is Latijn en betekent 'komst'. De komst van het kindeke Jezus. De vier weken voorafgaand aan de geboorte van het kindje Jezus heten dus advent.
- Er is een grote ronde adventskrans van dennengroen, met 4 kaarsen erin. Elke advents zondag wordt er een kaars aangestoken, eerst 1, dan 2, dan 3 en met Kerst 4 kaarsen. Hier hoort een liedje bij.
- Je hebt ook de adventskalender, vanaf 1 december mag ieder dag een luikje worden opengemaakt. Bij elk luikje hoort een verhaaltje. Achter het laatste luikje, van 24 december. Staat meestal een plaatje van Jozef Maria en het kind. Tegenwoordig zit er elke dag een chocolaatje in.

Carnaval

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Scepter
- Steek en medailles/penningen
- De sleutel van de stad (de macht over de stad gaat vier dagen lang over van de burger meester naar de stadsprins)
- Carnavalskrakers (usb)
- Feestneus Foto's

Wetenswaardigheden Carnaval Oldenzaal

- Carnaval is waarschijnlijk een van de oudste feesten, het werd al gevierd voordat Jezus werd geboren.
- Een aantal dagen per jaar was iedereen gelijk. De rollen werden soms omgedraaid. De knecht mocht zelfs zijn baas voor gek houden.
- In Italië werd Carnaval gevierd om overleden familieleden te eren. De mensen liepen met maskers op om zo hun voorouders te herdenken en in ere te houden. Later verdwenen de maskers met carnaval en gingen mensen geschminked.
- De katholieke kerk heeft zich het feest later toegeëigend en er een Christelijke traditie van gemaakt.
- 40 dagen voor Pasen wordt er carnaval gevierd. Het is een groot feest dat gevierd wordt voordat de vastenperiode aanbreekt.
- Het vasten is een oude gewoonte uit de Katholieke kerk. De mensen moesten minder eten en drinken en nadenken over hun leven met God, en nadenken hoe het is om arm te zijn. Carne vale betekent zonder vlees.
- Vanaf 1955 wordt er uitbundig carnaval gevierd in Oldenzaal. Er wordt verkleed, gefeest en er wordt een hele grote optocht gehouden. Carnaval is een feest van zothed, spot en uitbundigheid. Lekker gek doen en iedereen is gelijk, dat is nog steeds na al die vele jaren hetzelfde.
- Op de 11e dag van de 11e maand om 11 over 11 begint het eigenlijk al voor de echte liefhebbers, 11 is al eeuwenlang een gekkengetal, een getal van dwazen en gekken. Dit is de dag dat de Carnavalsprins van de stad bekend wordt gemaakt.
- Er bestaat ook de raad van 11 die de Prins helpt, en deze komt op deze dag voor het eerst bij elkaar om te praten over de komende optocht.
- Voor sommigen staat het hele jaar door in het teken van carnaval. Zij zijn erg druk bezig met het maken van de praalwagens voor de optocht. Het is met de tijd een wedstrijd geworden wie de mooiste wagen heeft gemaakt.

Dierendag

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Beeldje van Franciscus van Assisi
- 2 bronzen beeldjes van hondjes
- Foto van een huisdier
- Gedicht van Ted van Lieshout
- Het Zonnelied <https://www.youtube.com/watch?v=Q7kUdvoaAml>
- Vegetarisch kookboekje

Wetenswaardigheden Dierendag

- Op 4 oktober worden alle (huis)dieren in het zonnetje gezet.
- Juffrouw de Winter bedacht in 1927 dat mensen een keer per jaar speciaal aan dieren moest denken. Ze schreef een brief naar mevrouw Ford in London, de voorzitter van de wereldvereniging dierenbescherming. Zij vond het een geweldig idee en over de datum hoefde ze niet lang na te denken, het werd de feestdag van Franciscus.
- Franciscus leefde rond 1200. Hij was een man die erg werd bewonderd omdat hij mensen in nood hielp. Franciscus hield ook van de dieren. Hij praatte graag met de dieren, en de dieren konden hem verstaan. Dieren waren voor hem zijn broeders, zijn vriendjes. Zo gaat het verhaal dat hij een wolf kon temmen en sprak met vogels. Jongeren trokken graag met Franciscus op want ze zagen hem als een groot voorbeeld.
- In Oldenzaal wordt dierendag groot gevierd op kinderboerderij de Höfte. Iedereen en vooral kinderen is hierbij welkom om te komen helpen met het verwennen van de dieren. Ze kunnen actief meedoen aan allerlei activiteiten. Je mag de dieren dan borstelen, eten geven en met ze spelen.

Hemelvaart- Dauwtrappen

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Broodtrommel met proviand
- Wandelkaart
- Fietskaart
- Fietsje

Wetenswaardigheden over Hemelvaart en Dauwtrappen in Oldenzaal

- Op een donderdag in mei valt Hemelvaartsdag. Je hebt dan vrij van school, maar waarom? Jezus is 40 dagen na Pasen met zijn vrienden de berg opgelopen. Daar heeft hij afscheid genomen van zijn vrienden. Hij zei dat ze zijn verhaal over de wereld moesten vertellen. Hij zei "draag mij in jullie hart verder, tot ziens, Ik zie jullie in de Hemel terug". Daarna is hij naar de Hemel gegaan. Die gebeurtenis wordt nu nog steeds gevierd.
- Vroeger deed men aan 'dauwtrappen', met blote voeten stapte men heel vroeg in de ochtend door het natte, bedauwde gras dat dan een bijzondere kracht zou hebben. Zo helpt die Hemelvaartsdauw tegen huidaandoeningen en ouderdom.
- In Twente wordt er veel gefietst. Je gaat vroeg uit de veren, om je vrienden te ontmoeten bij een afspreekpunt, om gezamenlijk te fietsen door het mooie landschap. Er zijn dan muziekoptredens in verschillende steden en dorpjes. Ondertussen eet je je boterham in een wei met koeien.
- Tegenwoordig zijn er met Hemelvaart verschillende festivals. Zoals 'Dauwpop' en 'Alle remmen los'.
- In Oldenzaal kun je al vroeg op pad achter de muziekvereniging Semper Crescendo aan. Ze vertrekken om 6 uur 's ochtends. Deze traditie bestaat al meer dan 100 jaar! Ook zijn er de 'Hemelgames', sport, spel en muziek op het Hulsbeek.

Kermis

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Glazen bol
- Roze suiker voor het maken van suikerspinnen en zuurstokken
- Knuffel (gewonnen bij de schiettent)
- Het kermisboekje van Gulia
- Boek over carnaval en kermis
- Missiebusje met lootjes

Wetenswaardigheden over Kermis in Oldenzaal

- Kermis is een feest wat al heel lang bestaat, en vindt in Oldenzaal plaats in de herfst: de najaarskermis. Mensen hadden lang, lang geleden geen televisie, geen bioscoop of internet. Er was weinig vertier. Het was eigenlijk misschien best wel heel erg saai. Dus de kermis bracht amusement. Het was ook een soort van huwelijksmarkt, misschien kwam je hier wel je toekomstige partner tegen. En als je iemand wel erg leuk vond dan gaf je hem een speculaaspop.
- De kermis is ontstaan door de kerk en de jaarmarkt. Die werd gehouden op het plein voor de kerk. Je kon er elkaar ontmoeten, om elkaar de hand te schudden. Nadat je uit de kerk kwam kon je samen nog een biertje drinken, eten proeven en naar de schiettent gaan. De kermis bestaat al vanaf 1023, dat is vreselijk lang geleden. Er was vroeger een stadsmuur met een poort waar niet iedereen zomaar naar binnen mocht. Behalve met de kermis. Dan mocht iedereen er in, ook oplichters zoals waarzeggers en kwakzalvers. Er waren rare kiekkasten en toverlantaarns, draaiorgels, de kop van Jut en een éénmansorkest.
- Een waarzegster keek in haar glazen bol en voorspelde jouw toekomst. Zij kon zien dat jij later dierenarts zou worden of museumdirecteur en dat je ging trouwen en vier kinderen kreeg, 3 jongens en 1 meisje bijvoorbeeld. De waarzegster wist (zogenaamd) alles.
- Kwakzalvers waren vaak bedriegers, ze verkochten zogenaamde medische middeltjes alsof het de beste middelen waren die je thuis moest hebben voor de genezing. Terwijl er misschien wel kikkerdril met peper in het potje zat. Of er werden geitenkeutels verkocht als genezende pillen. En men wilde dat destijds graag geloven, want er was toen niks anders en daar werd flink misbruik van gemaakt. Toen waren er ook al verkopers die bekend stonden voor oplichterij.
- Dankzij de elektriciteit kwamen er steeds meer kermisattracties. Mensen die geen auto's hadden, konden op deze manier toch in een autootje zitten en met elkaar botsen. Er waren ook tentjes waar je mensen kon bekijken die er anders uitzagen. De man met de twee neuzen, de dikste vrouw, de kleinste man, een vrouw met een baard en de sterkste man van de wereld.

- Vroeger werden de attracties verplaatst met paard en wagen en soms zelfs per boot. Mensen die op de kermis werkten, woonden in woonwagens, ze hadden geen vaste verblijfplaats. Ze gingen van stad naar stad om alles op te bouwen en af te breken. Nu komen ze met enorme vrachtwagens, maar ze wonen nog steeds in woonwagens. Wat dat betreft is er niet veel veranderd. De attracties zijn nu wel veel groter geworden. Er is in Oldenzaal al heel lang een missietent op de kermis. Daar worden loten verkocht om Paters in Oldenzaal op missie te sturen, zodat ze kleding en voedsel naar de arme landen konden brengen. En in Oldenzaal eet je een kroketje voor het goede doel.
- Trouwens, wist je dat de suikerspin al in de 15de eeuw gemaakt werd met gesmolten suiker en een vork? En dat, toen er elektriciteit kwam, de suikerspinmachine werd uitgevonden? Wist je dat een van de uitvinders een tandarts was? Tandartsen vinden snoepen toch eigenlijk helemaal niet goed. Op deze manier kreeg hij vast veel klanten.

Kerstmis

Wat zit er in de cadeaudoos:

- Pop up boek het eerste kerstfeest
- Kaarsjes
- Engeltje
- Tekst Oldenzaals kerstlied
- Kroamschudd'n in Mariaparochie (usb) <https://www.youtube.com/watch?v=-tfbSokO2pU>
- Boek kerstkaarten van Jan Schoenaker
- Kerstboompje

Wetenswaardigheden over Kerstmis in Oldenzaal

- Op 25 december vieren de christenen de geboorte van Jezus Christus. Kerstmis komt van Christmis de mis (viering) van Jezus. Deze bijzondere verjaardag is een van de belangrijkste feesten van het jaar geworden. Een groot deel van de bijbel gaat over hem. Hij is geboren in een stalletje in Bethlehem omdat zijn ouders nergens anders terecht konden. Met zijn geboorte begint onze jaartelling. Voor de christenen is hij de zoon van God. Voor de Moslims is hij een profeet.
- De geboorte van Jezus werd aangekondigd door een engel, daarom zie je veel engelen met kerst.
- Boven de stal van zijn geboorte hing een grote ster in de donkere hemel, de ster van Bethlehem, ook de ster zie je weer terug met kerst. Drie wijzen uit het oosten zagen de ster. Ze kwamen van ver gereisd om geschenken te brengen. Goud, mirre en wierook.
- Over de geboorte van Jezus zijn heel veel schilderijen en muziekstukken gemaakt. Zo ook door Jan Schoenaker. In Oldenzaal wordt er een speciaal kerstliedje gezongen, het bestaat al heel lang en het wordt gezongen in het Twents. Een andere oertraditie in Twente is de krentenwegge/krentenstoete. Dat is een heel groot krentenbrood en dat neem je mee bij de geboorte van een kindje, dan ga je kroamschudd'n.
- Kerst is het feest van licht. De donkerste dagen zijn net voorbij en we vieren de geboorte van het nieuwe licht. We hangen nu lichtjes in de kerstboom maar vroeger waren dat kaarsjes. Het huis wordt versierd en je trekt je netste kleren aan. De tafel wordt mooi gedekt en we eten een heerlijk maal met de familie of goede vrienden. Er is ook een kerstman die cadeaus brengt en die is afgekeken van Sinterklaas. Van je werk krijg je soms een kerstpakket. Daar zitten vaak lekkere dingen in, zoals een kerststol.